

## POSTANOWIENIE

6 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 6 lipca 2023 r. w Warszawie,  
w sprawie z powództwa K. P. i K. P.1  
przeciwko H. S.  
o zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej H. S.  
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi  
z 24 lutego 2022 r., XIII Ga 1615/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje adw. M.L. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

M.L.

## UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego H. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 24 lutego 2022 r.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lutego 2023 r., I CSK 4691/22).

W ramach występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych skarżący wskazał następujące pytania:

Czy faktura VAT jest wystarczającym dokumentem potwierdzającym wydanie towaru i potwierdza ilość wydane go towaru?

Czy wobec kwestionowania przez pozwanego wydania mu towaru, pozwani powinni przedstawić dowody np. potwierdzenia wydania towaru z magazynu i ilości wydane go zboża, koncentratów?

Czy wobec kwestionowania przez pozwanego kolosalnych ilości wydane go mu zboża, za które powodowie żądają teraz zapłaty, Sąd rozpoznający sprawę zasadnie pominął wnioski dowodowe mające na celu wykazanie, że pozwany nie mógł przewieźć i zużyć tak dużej ilości zboża, koncentratów?

Wskazywane przez autora skargi wątpliwości nie mogą być uznane za istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. W dużej mierze podnoszone kwestie mają charakter kazuistyczny, co jest sprzeczne z założeniami występowania istotnych zagadnień prawnych. Ponadto należy podzielić zapatrywanie Sądu odwoławczego, sprowadzające się do twierdzenia, że na gruncie przepisów postępowania cywilnego nie ma podstaw, aby nadawać fakturze moc dowodową inną niż jakimkolwiek innym dokumentom. Wyłącznie na podstawie faktury VAT nie sposób ustalić, że strony łączyła umowa określonej treści, jak i tego, czy i w jakim zakresie umowa ta została zrealizowana. Nigdy zatem faktura VAT nie będzie wyłącznym dowodem uzasadniającym roszczenie. Może ona jedynie wskazywać na zawarcie przez strony ustnej umowy. Jednak treść takiej umowy oraz jej wykonanie przez strony zawsze musi zostać wykazane dodatkowymi dowodami. W tym kontekście oczywistym jest, że sama faktura nie jest źródłem stosunku cywilnoprawnego. Chcąc udowodnić przed sądem zasadność dochodzonego roszczenia wierzyciel musi więc wykazać zawarcie oraz treść umowy i spełnienie przez siebie świadczenia. Okoliczności te nie wynikają bowiem bezpośrednio z treści faktury VAT.

Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. Wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności, ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia (por. wyroki Sądu

Najwyższego: z 25 września 1985 r., IV PR 200/85; z 3 października 2000 r., I CKN 804/98; z 30 czerwca 2004 r., IV CK 474/03, postanowienie Sądu Najwyższego z 17 marca 2021 r. IV CSK 170/20).

Faktura jako dokument o charakterze techniczno-rozliczeniowym, pełniący rolę dokumentu prywatnego, może zawierać oświadczenie woli strony, która ją wystawiła lub przyjęła (np. wezwanie do zapłaty, uznanie niewłaściwe długu, pokwitowanie itp.), a zatem ma istotne znaczenie dla wykładni oświadczeń woli stron. Faktura jest zatem powszechnie uznawana za jeden z dowodów, w oparciu o który sąd może samodzielnie lub z uwzględnieniem innych dowodów ustalić treść stosunku prawnego łączącego strony. Do tego rodzaju dokumentu mimo obowiązku odzwierciedlania w fakturze rzeczywistych zdarzeń gospodarczych z perspektywy prawa podatkowego nie ma zastosowania domniemanie zgodności z prawdą danych w niej zawartych. Rolą zaś sądu przeprowadzającego postępowanie dowodowe jest określenie, z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego, w jakim stopniu faktury odzwierciedlają rzeczywistą wolę stron (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 5 lipca 2019 r. IV CSK 625/18).

Z ustaleń faktycznych wynika, że pozwany przyjął wszystkie faktury stanowiące podstawę żądania powodów, co potwierdził podpisem, jednocześnie utrzymując, że podpisywał faktury bo był o to proszony. Pozwany nie wykazał różnic pomiędzy swoim działaniem przed sierpniem 2015 r. z tożsamym działaniem po tej dacie, kiedy zaciągał nowe zobowiązania. Załączone do akt faktury, paragony i wydania asortymentowe w połączeniu z zeznaniami świadków i stron stanowiły podstawę do przyjęcia, że strony faktycznie zawarły umowy sprzedaży towarów wymienionych w fakturach.

Odnosząc się do wskazywanej przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy podkreślić, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym - jego zdaniem - polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Innymi słowy, skoro przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego,

że skarga jest oczywiście uzasadniona, to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce jedynie wówczas, gdy bez dokonania głębszej analizy dla przeciętnego prawnika jest oczywiste, że podstawy skargi zasługują na uwzględnienie, a zatem ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 marca 2023 r., I CSK 6274/22).

Autor skargi wskazał, iż jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „ocena dowodów dokonana w rozpoznawanej sprawie przez Sąd II instancji jest rażąco wadliwa w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjął je jako podstawę do orzekania w postępowaniu apelacyjnym, sankcjonując prawdziwość zeznań świadka S. M., chociaż z protokołu zeznań świadka złożonego do przedmiotowej sprawy jako dokument prywatny, wynika ze świadek zeznawał odmiennie w obu postępowaniach.

Skoro podstawami skargi kasacyjnej nie mogą być objęte zarzuty błędnych ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.), to nie można z odwołaniem się do nich wywodzić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej albo wykazywać tę zasadność z odwołaniem się do innego stanu faktycznego niż będący podstawą rozstrzygnięcia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2023 r., I CSK 2765/22).

Zauważenia wymaga, że skarżący nie zgadza się z analizą prawną przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy oraz z określonym przez ten Sąd stanem faktycznym i przedstawia własną, odmienną od przyjętej przez ten sąd koncepcję. Nie jest to jednak wystarczające dla przyjęcia oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

M.L.

[ał]